

Huisvesting alleenstaande minderjarige vreemdelingen in Cadier en Keer

Vragen en antwoorden

Versie 28-09-2021

1. **Waarom worden deze amv (alleenstaande minderjarige vreemdelingen) niet in een 'gewoon' asielzoekerscentrum opgevangen?**

Een minderjarige kan in Nederland niet zelf asiel aanvragen, dat kan alleen een ouder of voogd. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen die zonder ouder of voogd in Nederland aankomen, krijgen een voogd van Stichting Nidos aangewezen. Nidos werkt samen met het COA en andere organisaties die gespecialiseerd zijn in het opvangen en begeleiden van minderjarigen die asiel aanvragen. De jongere krijgt daarnaast ook een mentor van het COA aangewezen. Zo heeft iedere jongere twee persoonlijke begeleiders. Kinderen tot en met 14 jaar verblijven in een pleeggezin, jongeren van 15 tot 18 worden in een amv-locatie van het COA opgevangen.

2. **Hoe lang blijft deze opvang en is aan alle regels voldaan?**

Het COA is een huurcontract van vier jaar aangegaan met Via Jeugd (met optie op verlenging van nog een jaar). Er is geen bestemmingsplanwijziging nodig. Er vindt op het huidige terrein al opvang van jongeren plaats. Overige vergunningen zijn of niet aan de orde of al aangevraagd. Ook de brandveiligheid is in orde. Maar uiteraard laat de gemeente dit niet 'zomaar' gebeuren; de gemeente ziet erop toe dat de opvang veilig gebeurt, en dat er wordt voorzien in professionele begeleiding van de jongeren en goede communicatie met de omgeving. Ze trekt daarin samen op met COA en Via jeugd. Alle afspraken over de veiligheid en de zorg en opvang van de jongeren (de verantwoordelijkheid daarvoor en financiering daarvan) is vastgelegd in een bestuursakkoord tussen gemeente en COA.

3. **Hoe werkt een amv-opvang in de praktijk?**

De jongeren gaan door de week gewoon naar school en kunnen in het weekend bijvoorbeeld sporten. Wij leren deze jongeren hoe we in Nederland met elkaar omgaan en hanteren huisregels. De jongeren moeten door de week op een ander tijdstip binnen zijn dan in het weekend. Het COA controleert twee keer per dag (ochtend en avond) of alle jongeren aanwezig zijn. De jongeren mogen niet meer of minder dan jongeren die thuis in een gewone gezinssituatie wonen. De mentor leert hen over de Nederlandse gewoonten en gebruiken en begeleidt hen in het verder ontwikkelen van vaardigheden, zoals op tijd naar school gaan, hoe je voor jezelf moet zorgen en wat verantwoordelijkheden zijn. Dat is niet vrijblijvend. Het COA

stimuleert de jongeren om zo veel mogelijk deel te nemen aan activiteiten in de omgeving. En het COA nodigt de buurtbewoners uit om de bewoners van de amv-locatie te betrekken bij activiteiten.

4. Mogen de jongeren het terrein verlaten?

Ja, de jongeren mogen het terrein verlaten. Ze moeten zich wel houden aan de huisregels van het COA en de omgangsvormen, wetten en gewoonten die in Nederland en in Eijsden-Margraten gelden. De begeleiding ziet hier op toe en spreekt de jongeren aan op afwijkend gedrag.

5. Gaan de jongeren naar school?

Vanaf het moment dat deze jongeren in Nederland asiel aanvragen, zijn ze leerplichtig. De jongeren gaan naar school in Maastricht. Het COA investeert in deze kinderen met onderwijs, sport en spel.

6. Wie begeleidt deze jongeren?

De medewerkers van het COA begeleiden deze jongeren. Het ervaren team van de Parkweg zal meeverhuizen naar de nieuwe locatie. Het zijn professionals die opgeleid zijn om deze doelgroep te begeleiden. Elke jongere krijgt een mentor van het COA toegewezen. COA-medewerkers zijn 24 uur per dag in de locatie aanwezig waardoor het COA de kinderen kent. Het COA zal daarnaast gebruikmaken van en samenwerken met de beveiligingsdienst van Via Jeugd. Dit doet de mentor in nauwe samenwerking met de jeugdbeschermer van Nidos.

7. Komen bij Via Jeugd alleen jongens of alleen meisjes en hoeveel?

Het COA plaatst jongens en meisjes gemengd in een amv-locatie. De samenstelling van de woongroep hangt af van het aantal jongeren dat in Nederland asiel aanvraagt en recht op opvang heeft. Kamers van jongens en meisjes zijn gescheiden. Er worden maximaal 50 jongeren opgevangen.

8. Welke minderjarigen worden hier opgevangen?

Het zijn jongens en meisjes van 15 tot 18 jaar oud. Ze komen uit verschillende landen. Deze alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) zijn zonder ouders of voogd in Nederland aangekomen, maar soms wel met broer(s), zus(sen), neefje(s) en/of nichtje(s).

9. Hebben deze jongeren een vergunning?

De jongeren hebben (nog) geen vergunning en zitten op deze locatie in afwachting op een antwoord op hun asielaavraag. Nederland kan kinderen (wettelijk) niet terugsturen. Daarom krijgen ze hier opvang, onderwijs en begeleiding gericht op hun toekomst in of buiten Nederland.

10. Waarom worden er geen jongeren met een verblijfsvergunning opgevangen?

Het COA is verantwoordelijk voor de opvang van alleenstaande vreemdelingen zonder vergunning. Zodra de jongeren een (voorlopige) verblijfsvergunning ontvangen, verhuizen zij naar een opvanglocatie van het Nidos.

11. Hoe is de gezondheidszorg geregeld?

De gezondheidszorg in asielzoekerscentra wordt uitgevoerd door de organisatie GezondheidsZorg Asielzoekers (GZA). De jongeren kunnen via het GZA gebruik maken van de reguliere zorg.

12. Verblijven amv en jeugdzorgplus-jongeren op hetzelfde terrein?

Ja, maar uiteraard in verschillende paviljoens. Er is bewust gekozen voor de paviljoens Tivoli, Zonnebloem, Brok en Nachtegaal omdat deze op het onderste deel van het terrein en apart van de overige paviljoens van Icarus liggen. Zo is er min of meer een natuurlijke scheiding tussen de amv en de doelgroepen van Icarus. Er is cameratoezicht bij de betreffende paviljoens dat zowel gemonitord wordt door de beveiligingsdienst als door de begeleiders van de amv. Het COA en Via Jeugd voeren een gezamenlijk periodiek overleg om eventuele incidenten en zorgen te delen en te voorkomen.

13. Verblijven amv in de voormalige jeugdgevangenis (het hoofdgebouw)?

Nee, de amv verblijven in enkele paviljoens van Icarus. Het hoofdgebouw wordt deels gebuikt voor jeugdzorgplus-jongeren (Icarusjongeren). Hierbij is rekening gehouden met de gewenste geslotenheid/openheid en de kwetsbaarheid van de mix van doelgroepen op het Icarusterrein. De ervaringen van de jongeren die al (tijdelijk) in het hoofdgebouw verblijven zijn positief. Het hoofdgebouw (de voormalige jeugdgevangenis) wordt in fasen gedejustialiseerd en kindvriendelijk gemaakt (geen tralies, weghalen hoge hekken en vriendelijker inrichten)

14. Is er een toename te verwachten van incidenten door de komst van de amv?

Het COA heeft aangegeven dat er in de Parkweg in Maastricht zeer beperkt sprake is van incidenten waarbij politie-inzet gevraagd is. In het geval er incidenten zijn, is er altijd begeleiding van het COA aanwezig en is er daarnaast een bereikbaarheidsdienst om in voorkomende gevallen op te schalen. De beveiligingsdienst assisteert binnen de wettelijke mogelijkheden de begeleiding van het COA bij incidenten. Er zijn met het COA afspraken over de communicatie bij incidenten. Via Jeugd is de verhuurder en COA is verantwoordelijk voor de begeleiding van de amv. Via Jeugd is verantwoordelijk voor de jongeren die bij Icarus verblijven.

15. Past de opvang van amv bij de missie en visie van Via jeugd?

Via Jeugd is de verhuurder en begeleidt niet zelf de amv. Amv vormen wel een doelgroep die aansluit bij de missie van Via Jeugd en zijn mede daarom van harte welkom.

Missie Via Jeugd:

Wij zijn er voor jou, de jongere die meer zorg nodig heeft dan anderen je kunnen bieden. Als jeugdhulp-specialist ondersteunen wij jou in je ontwikkeling, werken we samen aan een nieuw perspectief en aan vertrouwen in de toekomst. Zodat jij, met dat vertrouwen, veilig mee kunt doen in de maatschappij. Dat doen wij samen met je omgeving, met andere organisaties en vooral Samen met Jou!

16. Waarom vangt de gemeente Eijsden-Margraten deze jongeren op?

Het college van B en W van de gemeente Eijsden-Margraten wil graag bijdragen aan een veilig onderkomen voor deze jongeren. Het terrein van Via Jeugd is daar een zeer geschikte locatie voor. In mei werd het college van B en W op de hoogte gesteld van de plannen en heeft zij na goed overleg met COA, Via Jeugd, gemeente Maastricht, politie en andere betrokken instanties positief ingestemd. De huisvesting past binnen het bestemmingsplan. Andere afspraken, ook over de veiligheid in en om het terrein, hebben COA en het college van B en W vastgelegd in een bestuursovereenkomst. Het contract tussen COA en Via Jeugd voor de huisvesting van de amv-jongeren is voor 4 jaar aangegaan.

17. Hoe lang verblijven de jongeren hier en wat gebeurt er daarna? Gaan ze naar een azc hier in omgeving?

Het gaat hier om een procesopvanglocatie, een locatie waar de alleenstaande minderjarige vreemdeling zijn asielprocedure afwacht. De opvang is dus van tijdelijke aard en neemt in principe maximaal 10 weken in beslag maar in de praktijk kan dit (vanwege achterstanden) uitlopen tot 4 à 5 maanden en in enkele gevallen soms nog langer. Is er sprake van een positieve beschikking (en dus perspectief op verblijf) dan worden de jongeren overgeplaatst naar Nidos, de voogdijinstelling die hen verder begeleidt. Is er sprake van een negatieve beschikking dan worden de jongeren overgeplaatst naar een kleinschalige woonvoorziening van het COA elders in het land. Als de jongeren 18 jaar zijn en nog recht hebben op opvang, dan worden ze overgeplaatst naar een azc.

18. Om hoeveel jongeren gaat het en vanaf wanneer worden zij waar gehuisvest?

Maximaal 50. Het aantal wisselt aangezien het een tijdelijke locatie voor de jongeren is. Vanaf november 2021 worden zij op het terrein van Via Jeugd / Icarus in de vier lager gelegen paviljoens opgevangen.

19. Hoe lang wisten jullie al dat ze zouden komen?

Eind mei is de gemeente Eijsden-Margraten geïnformeerd. Het contract met de Parkweg was voor drie jaar; die termijn liep af en dus was COA al enige tijd op zoek naar een alternatieve locatie in de buurt.

20. Wat gaat dit de gemeente kosten?

De kosten van de amv, op basis van cijfers van Maastricht, liggen rond de 45.000 euro. De gemeente Maastricht kreeg een rijksvergoeding van 100.000 euro per jaar voor jeugdhulp

aan kinderen. Hiermee wegen de inkomsten (€100.000) uit de decentralisatie uitkering op tegen de kosten (€ 45.000). (Interne kosten van inzet van het ambtelijk en politiek apparaat zijn niet opgenomen in deze kosten. Deze worden gedekt vanuit de reguliere formatie. Als dit extra inzet vraagt zal dit worden voorgelegd).

Het gemeentebestuur wil nog bij de regietafel (provinciaal afstemmingsoverleg over de opvang van statushouders) aankaarten wat deze opvang betekent voor de taakstelling van de gemeente.

21. Hoe worden bewoners en andere betrokkenen geïnformeerd?

De gemeente, Via Jeugd en COA trekken samen op om ervoor te zorgen dat de omwonenden en de bedrijven in de omgeving goed geïnformeerd en voorbereid worden op de komst van de jongeren. Ze realiseren zich heel goed dat de komst van de jongeren vragen zal oproepen. De bewoners worden geïnformeerd tijdens een bijeenkomst, en met een aantal omwonenden en bedrijven is rechtstreeks contact opgenomen. Iedereen heeft een brief met informatie en een uitnodiging voor de bijeenkomst ontvangen, en op de website van de gemeente is alle informatie terug te vinden. Tijdens de informatiebijeenkomst zijn alle partijen en verantwoordelijken aanwezig en kunnen bewoners en ondernemers al hun vragen kwijt.

22. Hoe wordt er toegezien op de veiligheid op en rond het terrein?

De drie partijen samen dragen zorg voor de veiligheid op en om het terrein. In de (directe) omgeving wonen mensen, is een landgoed gevestigd, en zijn horecaondernemingen, bedrijven, instellingen en winkelcentra aanwezig. Ook is Staatsbosbeheer hier actief. Er zijn goede afspraken in de maak over de veiligheid waarbij gemeente, politie, GHOR, Arriva, COA en Via Jeugd betrokken worden om eventuele overlast in de directe omgeving of in het openbaar vervoer te voorkomen. Met de direct omwonenden en instellingen en bedrijven in de buurt zal hierover overleg plaatsvinden.

Op het terrein zelf verzorgt het COA de begeleiding van de amv in de paviljoens. Het begeleidingsteam bestaat uit professionele medewerkers die 24/7 aanwezig zijn in de paviljoens. Het team is bovendien bekend met de groep want komt 1- op -1 mee over vanuit de huidige locatie aan de Parkweg. En ook de ketenmarinier van het ministerie van Justitie en Veiligheid die werkt als schakel tussen regionale en nationale partijen, zoals COA, de Officier van Justitie en het OM, is betrokken. Daarnaast beschikt Via Jeugd over een (pedagogische) beveiligingsdienst die ervaren en toegerust is in de omgang met jongeren en ook inzetbaar is voor de amv-paviljoens. Er is een professioneel ingerichte meldkamer met camerabewaking op het hele terrein, dus ook bij de paviljoens waar de amv verblijven. Het COA en Via Jeugd voeren gezamenlijk periodiek overleg om eventuele incidenten en zorgen te delen en te voorkomen. Ook de VSO (Voortgezette Speciaal Onderwijs)-school op het terrein zal daarbij betrokken worden. Verder is er bewust voor gekozen om de amv apart en in de lager gelegen paviljoens op het terrein te huisvesten, op afstand van de overige paviljoens van Icarus waar de jeugdzorgplus-jongeren verblijven. Zo is er min of meer een natuurlijke scheiding tussen de amv en de doelgroepen van Icarus. De amv-jongens en meisjes worden niet bij elkaar op één kamer geplaatst.

Op deze manier spannen COA, Via Jeugd, de gemeente en alle andere betrokkenen in de omgeving zich in om de huisvesting en opvang van de jongeren op en om het terrein in goede banen te leiden. Voor de volledigheid moet daarbij opgemerkt worden dat buiten het terrein het COA geen bevoegdheden heeft. Wel geeft het COA de amv voorlichting over gewenst gedrag buiten het terrein en spreekt hen aan op ongewenst gedrag.

23. Wat zijn de ervaringen in Maastricht met deze opvang, waarom konden de jongeren daar niet blijven?

De jongeren hebben onderweg veel meegemaakt en in het land van herkomst vaak vreselijke dingen gezien. In combinatie met hun kwetsbare leeftijd- pubertijd- zorgt dit soms voor emotionele reacties, al dan niet met grensoverschrijdend gedrag. Desondanks zijn de ervaringen in Maastricht met de opvang van deze groep positief. Dit komt enerzijds doordat medewerkers van het COA erop getraind zijn om bij deze groep grenzen te stellen en de jongeren tot rust en zichzelf te laten komen. En anderzijds door de goede samenwerking, onder meer in structurele periodieke overleggen, tussen alle betrokken partijen, zoals gemeente, COA, Nidos, politie en andere betrokken instanties. Hierdoor kunnen signalen vroegtijdig worden opgepikt en kan waar nodig tijdig of zelfs preventief worden ingegrepen.

Verlenging van het contract van de huidige opvanglocatie in Maastricht was geen optie omdat met de gemeente Maastricht was afgesproken dat op het moment dat de reguliere opvanglocatie van 650 plekken aan de Francois de Veijestraat gerealiseerd zou zijn, het COA de opvang aan de Parkweg in Maastricht zou beëindigen

24. Waar kan ik terecht als er zich onveilige situaties voordoen (op mijn terrein, winkel(centrum), rond mijn woning)? Bij de politie of moet ik me wenden tot Via Jeugd, de gemeente of de begeleiders van COA?

Bij incidenten in de openbare ruimte kunt u altijd eerst de politie bellen 0900-8844 (geen spoed) of 112 (bij spoed). Die zal ter plekke optreden als nodig en zal daarna o.a. met de gemeente, Via Jeugd, Nidos en het COA contact hebben om te kijken hoe het probleem kan worden opgelost. Zij zullen met u contact opnemen. En er is een regulier Veiligheidsoverleg waarin incidenten besproken worden. U kunt ook een melding doen bij de gemeente via www.eijsden-margraten.nl/fixi. Verder is er altijd een dagcoördinator op het terrein aanwezig. En COA beschikt over een bereikbaarheidsdienst. Er zal op coa.nl een pagina worden aangemaakt voor Eijsden-Margraten waar de contactgegevens van de locatie op komen te staan.

25. Waar kan ik mij aanmelden voor de omwonendencommissie/als ik iets wil betekenen/voor vrijwilligerswerk?

Dit kan bij het COA. Er zal op coa.nl een pagina worden aangemaakt voor Eijsden-Margraten waar de contactgegevens van de locatie op komen te staan.